

CENY OGŁOSZEŃ

za wiersz milimetry przed 1 / 10
w tekście 50 gr., za
tekstem 40 gr. Ogłoszenia tabelaryczne 50 proc., a świąteczne 25 proc. drożej. Drobne ogłoszenia po 10 groszy. Dla poszukujących pracy 5 gr. za wyraz. Najmniej 1 zł. Za zastrzeżenie miejsca dolicza się 25%.

EXPRES ZAGŁĘBIE

Jedyny organ demokratyczny niezależny woj. kieleckiego

Prenumerata wynosi miesięcznie

zł. 2.—

Adres Redakcji, Administracji i Drukarni:
Sosnowiec, ul. Trałna 1-aKRAKÓW
Biblioteka Jagiellońska
Sw. Anny 121938
304.247

ODDZIAŁY:

KIEŁCE, Wesoła Nr. 7, tel. 13-78; BĘDZIN, Małachowskiego Nr. 21, tel. 71-331; DĄBÓWA, Sobieskiego / 1 Królowej Jadwigi róg Narutowicza; ZAWIERCIE, ul. 3-go Maja 5, tel. 97; CZELADŹ Bytomska 31; GRODZIEC, ul. Legionów tel. 7-9-66.

Anglia ostrzega Francję

-- nie zaostrzajcie zatargu z Włochami

PARYŻ, 13. 12. — Prasa francuska zmieniła ton wobec zagadnień włosko-francuskich. Dotychczas usiłowano bagatelizować tę sprawę i traktować ją humorystycznie, ale teraz straciła już ochotę do ironii i zaczyna ostro polemizować z terytorialnymi żądaniami Włoch.

Przyczyniło się do tego stanowisko Anglii Premier Chamberlain w Izbie Gmin oświadczył, że W. Brytania nie jest obowiązana do udzielenia wojskowej pomocy Francji w razie zaatakowania jej przez Włochy. Takie stanowisko podzielało na opinie francuskich

kół politycznych jak zimny tusz.

Doszły do tego jeszcze głosy prasy angielskiej, które uważa sprawę żądań włoskich za poważną i oczekuje ustępstw ze strony Francji.

Jako odpowiedź na tę kampanię, mającą skłonić Francję do zrezygnowania ze swych praw, został wysłany do Tunisu nowy rezydent francuski, Erik Labone, który odbył rozmowę z bejem Tunisu.

Zalecił on bejowi wstrzymanie imigracji Włochów oraz oświadczył, że Francja poczyni szereg kroków dla wzmocnienia obrony ścieżki Tunisu.

Z powodu zgonu

ś.p. Jana Wichlińskiego

MISTRZA PIEKARSKIEGO

wyrażamy Rodzinie Zmarłego serdeczne współczucie

HURTOWNIA MAKI J. WELNER, Dąbrowa.

Rozwiązanie 9 polskich łóż masonskich

Władze bezpieczeństwa przeprowadziły szereg rewizji

WARSZAWA, 13. 12. PAT. W związku z dekretem o rozwiązaniu zrzeszeń wolnomularskich, władze bezpieczeństwa, po przeprowadzeniu szeregu rewizji i na podstawie uzyska-

nych materiałów, spowodowały likwidację istniejących łóż polskich, działających dotychczas w kraju.

W szczególności likwidacja objęła 9 naziwanych łóż: „matki „Kopernik” oraz łóż „Wolność Przywrócona”, „Przysąd Zwyrodniały”, „Kościuszkowski”, „Mochacki”, „Lukasiński”, „Tomasz Zan”, „Staszec” i „Gibiel Narutowicz”.

Posiadane materiały, będące przedmiotem szczegółowych przepracowań, posłużą do zapobieżenia ewentualnym próbom dalszej działalności zrzeszeń wolnomularskich w Polsce.

Pierwsze plenarne posiedzenie Senatu

WARSZAWA, 13. 12. Dzisiaj odbyło się pierwsze w bieżącej sesji zwyczajnej plenarne posiedzenie Senatu.

Otwierając posiedzenie marszałek Miejski odczytał zarządzenie Prezydenta R. P. o zamknięciu sesji nadzwyczajnej i otwarciu sesji zwyczajnej senatu.

Marszałek zakomunikował następnie, że w dniu 7 grudnia r. b. w towarzystwie pp. wicemarszałków i sekretarzy senatu udał się do Krakowa, gdzie równocześnie z prezydentem Sejmu złożył imieniem Senatu Rzeczypospolitej hołd pamięci Józefa Piłsudskiego.

Senatorowie wstają. Następuje dłuższa chwila ciszy.

Przed porządkiem dziennym przemówił krótko prezes rady ministrów gen. Sławoj Składkowski.

Z kolei izba przystąpiła do wyboru komisji. Następnie izba ustaliła drogą wyboru skład osłowy komisji.

Senat przystąpił dalej do wyboru 4 członków i 4 zastępców ze swego grona do komisji kontroli długów, do której weszli senatorowie, zaproponowani przez sen. Pawłęca. Następnie wybrano członków sądu marszałkowskiego i komitetu techniki ustawodawczej.

Na tym porządek dzienny wyczerpano.

Zostały zgłoszone dwie interpelacje: sen. ks. Machaya w sprawie ograniczenia na Spiszu, Orawie i w okolicy czadekim oraz sen. Żmigajdera - Konopki w sprawie sytuacji archiwów państwowych. Następne posiedzenie 21 bm. o godz. 16.

PIWA TYCHY 1629

Od trzystu lat idą w świat

Marszałek Sejmu

ZŁOŻYŁ WIZYTĘ GEN. SOSNKOWSKIEMU
WARSZAWA, 13. 12. PAT. Pan marszałek sejmu prof. Wacław Makowski złożył dzisiaj wizytę gen. Kazimierzowi Sosnkowskiemu, kanclerzowi Kapituły Orderu Odrodzenia Polski.

—000—

Premier Wołoszyn

CIEŻKO CHORY.

BUDAPESZT, 13. 12. PAT. Donoszą z Huszt, że w stanie zdrowia prem. Wołoszyna nastąpiło znaczne pogorszenie. Wołoszyn jest bardzo wyczerpany nerwowo i niezdolny do jakiegokolwiek pracy.

—000—

Zainteresowanie wizytą

DR. SCHACHTA W LONDYNIE.

LONDYN, 13. 12. Cała prasa angielska zwraca znaczną uwagę na wizytę dr. Schachta, który spodziewany jest w Londynie w dniu jutrzejszym. Dr. Schacht pozostać ma w stolicy Anglii 4 dni jako gość gubernatora Banku Angielskiego p. Montague Normana.

Dzienniki angielskie snują pewne horoskopy co do tematów, jakie będą w czasie wizyty omawiane i stwierdzają, że poza osłabieniem istniejących restrykcji walutowych i kwestiami swobodniejszego handlu między obu krajami, omawiana będzie również kwestia finansowania emigracji Żydów z Niemiec.

Widłami przebili serca trupów

Makabryczna scena na cmentarzu

CZERNIOWCE, 13. 12. We wsi Słuckatela (Siedmiogród) panowała tego lata zaraza bydła i koni, której ofiarą padło 72 sztuk zwierząt domowych.

Zabobonni wieśniacy byli mocno przekonani, że śmiertelność bydła jest dziełem czarownicy, którą musi być jedna ze zmarłych mieszkanki miasta. To też pewnej nocy udali się na cmentarz i odkopali trupy trzech starych kobiet, które niedawno zmarły. Następnie przebili widłami serca wszystkich trzech, a trupy spalili. Obecnie sąd skazał 30 uczestników tej makabrycznej masakry na surowe kary więzienia.

Wiedeń bez masła

Wiedeńczycy muszą się odzwyczaić od dobrej kuchni

WIEDEŃ, 13. 12. Brak masła w Wiedniu trwa w dalszym ciągu. Wydaje się, że tylko po 5 dekagramów masła na osobę. Daje się to szczególnie przykro odczuć wiedeńczykom, przyzwyczajonym do smacznej kuchni. Po przyłączeniu Austrii stopniowo wprowadzano niemieckie ograniczenia konsumpcji, nadwyżka zaś austriackich artykułów nabiałowych została pochłonięta przez resztę Rzeszy.

Zdemolowanie „fabryki złota”

przez słynnego alchemika -- Dunikowskiego

PARYŻ, 13. 12. — Słynny „alchemik XX wieku” Dunikowski wynalazca złota przebywający obecnie w Szwajcarii, w najbliższym czasie, jak donosi „Paris Soir” ma udać się na wyspy Filipińskie.

Przed kilku dniami Dunikowski zniszczył swą „fabrykę złota” w Saint Blaise, którą założył kosztem miliona franków. Dunikowski i jego współpracownicy rozbili maszyny i retorty oraz spalili całe archiwum „fabryki”.

Współpracownicy Dunikowskiego oświadczają, że aparaty zniszczono ponieważ rząd szwajcarski zażądał 6.000 franków szwajcarskich jako opłatę celną za wywiezienie fabryki ze Szwajcarii.

Przypuszczać jednak należy, że właściwą przyczyną była obawa, aby tajemnica maszyn

Dunikowskiego nie została wykryta.

„Paris Soir” utrzymuje, że fabryka złota Dunikowskiego założona zostanie w miejscowości Masbat na Filipinach, o 160 km. od

głóści od Manili. Należałaby ona do stowarzyszenia w tym celu towarzystwa, którego kapitał wynosi 40 milionów franków szwajcarskich.

330 śmiertelnych ofiar

tajfunu na Filipinach

LONDYN, 13. 12. Dopiero obecnie zostały nawiązane połączenia telefoniczne z prowincjami i wyspami archipelagu Filipińskiego, nawiedzonymi przed kilkoma dniami przez gwałtowny orkan.

Z pierwszych urzędowych doniesień wynika, że liczba ofiar tajfunu jest znacznie większa, niż początkowo przypuszczano. Dotychczas naliczono 330 zabitych. Los kilkuset osób jest nieznanym; wielu z nich powiększy prawdopodobnie listę śmiertelnych ofiar.

Udaremnienie zuchwałego planu uprowadzenia z więzienia przywódcy morderców śp. min. Pierackiego

POZNAN, 13. 12. — Władze śledcze udaremniły zuchwały plan uprowadzenia z więzienia karnego we Wronkach Stefana Bandery, głównego organizatora zamachu na ś. p. min. Pierackiego.

Bandera zbiec miał za granicę, w czym mieli mu pomóc dwaj wciągnięci do spisku dozory więzienni. Obiecano im za to 40.000 zł.

Na kilka dni przed zrealizowaniem zuchwałego planu policja aresztowała jego organizatorów, członków OUN, z mieszkańcem Sławca w Małopolsce Wschodniej Michałem Kuspisem na czele, oraz przekupionych strażników.

Bliższe szczegóły projektowanej ucieczki przedstawiają się następująco: Plan jej powstał przed kilku miesiącami, po przewiezieniu Bandery z więzienia świętokrzyskiego do więzienia we Wronkach.

Herszt spiskowców, Michał Kuspis, znający dobrze więzienie we Wronkach, przeszedł tam bowiem 5 lat za działalność wywrotową, przybył do Warszawy i nawiązał tu kontakt z b. strażnikiem więziennym Piotrem Zaborowskim, mieszkającym w Grodzku Mazowieckim.

Zaborowski wciągnął z kolei do spisku swego przyjaciela, Wincentego Kujawskiego, strażnika więziennego we Wronkach.

Obaj otrzymali od Kuspisza większą sumę pieniędzy na „koszta wstępne”.

Ułożono szczegółowy plan ucieczki. W pobliżu więzienia na Bandere miał czekać samochód, który przewiózłby terrorystę do granicy niemieckiej. Zbieg miał zostać na stopniach „przemycanych” do Niemiec.

Obaj strażnicy za ułatwienie ucieczki mieli otrzymać 40.000 zł.; połowę gotówką przed uprowadzeniem Bandery, połowę zaś po uprowadzeniu czekiem na jeden z największych banków ukraińskich we Lwowie.

Pieniądze i czek — jak umówiono się — zostałyby wręczone żonie Kujawskiego.

Po wykryciu afery przeprowadzono szczegółowe dochodzenie we Wronkach, w Warszawie oraz w Małopolsce Wschodniej, gdzie powstał plan spisku.

W areszcie osadzono wszystkich uczestników spisku oraz szoferów, którzy mieli przewieźć Bandere z Wronek za granicę.

Prokurator w Poznaniu sporządził już w tej sprawie akt oskarżenia i przekazał go sądom okręgowemu, który wyznaczy termin rozprawy.

Stefan Bandera, odsiadujący obecnie karę 15 lat więzienia, zajmował jedno z najważniejszych stanowisk w OUN, tzw. „prowidnyka krajowego”.

Syn księdza grecko-katolickiego, niepozornej powierzchowności, zaczął „karię” w r. 1928 od rozdawania ulotek wywrotowych przed kinami lwowskimi.

„Awansował” szybko. Wkrótce pseudonim jego „Baba” stał się głośny wśród ukraińskich terrorystów. Zwrócił na Bandere uwagę Konowalec, spotykając się z nim kilkakrotnie za granicą. Powierzył mu kierownictwo akcją terrorystyczną w Polsce.

Zamach na śp. min. Pierackiego został dokonany — jak ustalił przewód sądowy — na polecenie Bandery.

Niezwykły wypadek zaniku pamięci po tajemniczym wypadku na przejeździe

W Sosnowcu wydarzył się niecodzienny wypadek kompletnego zaniku pamięci u jednego z mieszkańców, którego tożsamości nie można dotychczas ustalić.

Niezwykły ten wypadek przedstawia się następująco:

W dniu 8 bm. w godzinach wieczorowych na przejeździe kolejowym przy zbiegu ulic Piotrkowskiej i Chemicznej w Sosnowcu znaleziono nieprzytomnego mężczyznę, którego mimo usilnych starań nie można było przywrócić do przytomności.

Zawiadomiono pogotowie, które przewiozło nieznajomego do szpitala, gdzie udało się lekarzom przywrócić go do przytomności.

W czasie oględzin stwierdzono na jego ciele kilkanaście powierzchownych zadrapań i niewielki guz na tyle głowy.

Osobnik ów przy którym nie znaleziono żadnych dokumentów, na zadawane pytania

odpowiadał, że nie pamięta jak się nazywa oraz gdzie mieszka, wie tylko tyle, że mieszka w Sosnowcu.

Żadnych innych szczegółów sobie nie przypomina, a tym bardziej przypomnieć sobie nie może okoliczności w jakich znalazł się na torze kolejowym.

Wdrożone śledztwo celem ustalenia jego tożsamości oraz przebiegu wypadku toczy się w dalszym ciągu.

Nieznajomy ubrany był w czarne palto, w kieszeni którego znajdowało się 25 zł., czapkę eklistówkę. Krótkie spodnie sportowe, czarne buty, koszulę sportową, koloru czerwonego w białe kraty. Wzrost około 165 cm., wygląda na lat 30—34.

Osoby któreby choćkolwiek w tej sprawie wiedziały, proszone są o zgłoszenie się do wydziału śledczego w Sosnowcu w godzinach urzędowych.

Ponad 10 milionów złotych zebrano na FON

Stan zbiórki na Fundusz Obrony Morskiej na dzień 6 grudnia wyraża się kwotą zł. 7.720.454,31.

Łącznie ze zbiórką przeprowadzoną oddzielnie wśród korpusu oficerskiego i podoficerskiego armii i floty kapitał wynosił zł. 10.578.451,31.

Po potrąceniu kosztów budowy okrętu podwodnego „Orzeł” na budowę ścigacza

pozostaje zł. 2.172.454,31.

Czołowe miejsca w zbiorce na Fundusz Obrony Morskiej w trzeciej dekadzie (20 — 30) listopada r. b. zajęły okręgi Ligii Morskiej i Koleniabej: radomsko-liebecki w Radomiu 6.000 zł., stołeczny w Warszawie 5.000 zł.

Ogólne wpływy w trzeciej dekadzie listopada b. roku wynoszą zł. 50.000.

Na froncie politycznym ROLNICY — PARLAMENTARZYSCI O Z N STAJĄ DO PRACY.

Po utworzeniu zespołów pracy dla poszczególnych zagadnień w Klubie Parlamentarzystów OZN, zespół rolniczy został zwołany wczoraj na pierwsze posiedzenie.

Zespół przystąpił do opracowania i przedyskutowania wszystkich najpilniejszych zagadnień dotyczących rolnictwa, które następnie staną się przedmiotem obrad parlamentu.

NOWY ZARZĄD „POCHODNI”

Jak donosi agencja Kabel, w Częstochowie odbył się w tych dniach VI walny zjazd Polskiego Towarzystwa Kultury i Oświaty Robotniczej „Pochodnia”. Na zjazd przybyło 73 delegatów. Zjazd dokonał wyboru nowego zarządu głównego, w skład którego weszli: prezes — Antoni Szadkowski, wiceprezisi — Konieczny i Waszkiewicz, sekretarz — Tadeusz Trzebiński, lawnicy — Jan Wójcik i Władysław Skupień.

NA GWIAZDOKĘ!

PIERŚCIONKI
BRANZOŁETKI
OBRAČZKI ŚLUBNE
ZEGARKI
KRYSZTAŁY
MODNE BUDZIKI

w WIELKIM WYBORZE POLECA

ST. BOCIANOWSKI

DĄBROWA GÓR., 3 MAJA 10
TEL. 68-386.

Na podarki duży wybór nowości

Widły przebiły krtąń DZIEWCZYŃCE

Wstrząsający wypadek miał miejsce we wsi Kucza Wola gminy Iwanowice. 14-letnia Marianna Knopf kręciła się w pobliżu puszczonej w ruch sieczkarni. W pewnej chwili w tryby maszyny zaplątały się widły, które kręcały się przez krtąń dziewczyny.

Ofiarę wypadku w stanie ciężkim przewieziono do szpitala w Kaliszu.

PRZEKLETA MIŁOŚĆ

ADAM CZEKAŁSKI

Powieść

14)

A żonie mawiał niejednokrotnie:

— Książę pan znów przysłał wezwanie, ale czyż ja mam siłę odjechać stąd, gdzie całe moje życie i całe moje szczęście zostaje? Ach, gdyby mnie tak zostawiono w pokoju i nie napaślowano już nigdy więcej w życiu!

— Mój drogi Janie — odpowiadała pani starościna — nie możesz przecie siedzieć wiecznie przy mnie, gdyż obowiązki obywatelskie nad miłość i szczęście własne przekładać trzeba.

— Słusznie, słusznie, mój ty aniele cudny, ale cóż począć, gdy natura ludzka ułomna, a ja wszak tylko człowiekiem. Poza tym... wiele spraw gospodarczych nie może się bez mnie chwilowo obejść, zatem do czasu wyjazd mój muszę odłożyć. Tymczasem może tam przecie zastąpić mnie ktoś inny, choćby brat Michał.

— Tyś jest głową domu Ciechanowieckich i na tobie spoczywa największa odpowiedzialność, mój Janie. Dlatego, według mojego mniemania, do Wilna pojechać winienes i tam, wy-

stąpiwszy jako mediator, spróbować pogodzić księcia kanclerza z panem hetmanem wielkim litewskim księciem Karolem. Przez doprowadzenie do takiej zgody, tak bardzo Księstwu naszemu pożądaną, przyczynisz się do zbawienia ojczyzny, za co wdzięczni rodacy z miłością wspominać cię będą.

— Ach, rzecz taka żadną miarą dokonać się nie może!

— Czemuż to?

— Zbyt wielkie przeciwieństwa dzielą obie frakcje, zbyt daleko zeszły nienawiści wzajemne, aby mediacja przydać się tu mogła na cokolwiek. Toż ostatnio nawet zięć rodzony księcia kanclerza, pan podskarbi w litewski Fleming jawnie występuje przeciwko teściowi.

Ta opinia pułkownika była prawdziwa i doszła go zaledwie przed paru dniami, nadesłana mu usłudze przez brata Michała z Wilna. Prawda tej wiadomości była nawet głębsza, albowiem obaj zięciowie pana kanclerza Czartoryskiego między sobą wadzić się już zaczęli. Fleming powziął zazdrość

do szwagra swego Sapięhy, bo zdało mu się, iż dopatrywał się pierwszeństwa dla niego w umyśle ich wspólnego teścia księcia Michała. Na domiar złego, wszechmocny hr. Brühl bardzo prędko dostrzegł to uczucie w Flemingu, a że wiadomym mu też było, iż Sapięha obrażony jest pedagogicznym tonem Czartoryskiego, skorzystał z tych słabości, aby pomiędzy tymi trzema ludźmi zasiał ziarno niechęci i rozdrażnienia, które później daleko silniej miało wybuchnąć, ale już teraz bardzo znacznie osłabiało frakcję Familii, która daleko silniejszą mogłaby się być czuć, gdyby była więcej zwarta.

Nie mogła już dalej pani starościna nalegać na małżonka, aby go nie urazić, ale z całej duszy pragnęła, by ten w końcu odjechał, choćby na czas najkrótszy, bo już ta cięła jego obecność, ta śmiertelna wrośt jego miłość, chorobliwa zazdrość, nadwrażliwa czułość, podobna do satyrizmu — męczyły ją ogromnie. Pragnęła znowu spróbować, jak smakuje wolność, choćby jeno wolność czasowa. Chciała znowu być panią siebie i pania swych myśli, uczuć, czasu — wszystkiego. A oprócz tego, po paru miesiącach szczęścia i wspólnego w rozkosznym pałacyku pożycia, przekonała się rychło madame Hedwige, iż miłość i małżeństwo z panem starostą opeskim nie dały jej najwyższej sumy szczęścia. Coraz też częściej nachodziły na nią pragnienia wyrwania się stąd, nonaltniecia na szeroki świat salonów i balów, i coraz częściej myślała o tym, że jednak życie we

dwoje, choćby z człowiekiem, który do szaleństwa kocha — jest jednak nudnym życiem. Pragnęła innych wrażeń, z innymi mężczyznami, aby może doszukać się gdzieś dna owego najwyższego szczęścia, najwyższej rozkoszy.

W swoim przeszłym życiu miała raz okazję spotkać i poznać hr. Rzewuskiego, najwykwintniejszego wówczas młodzieńca w Polsce, głośnego z niechwywałego powodzenia u pięknych pań. Postać tego młodzieńca tak pięknego jak Adonis, tak wykwintnego, nader często stawała jej teraz w myślach, a marzenia snuły obrazy przedziwne, które — czy się spełnią — któż mógł przewidzieć.

Dowiedziała się też, iż pupil całej Familii, piękny, wytworny, elegancki pan stolnik litewski wrócił z długiej podróży po zagranicy i bawi obecnie w kraju, a nawet, o ile dobrze doszły ją słuchy, wybiera się na reasumpcję trybunału do Wilna. Z jakąż rozkoszą pragnęła teraz pojechać do Wilna, zobaczyć znowu innych ludzi, inny świat, inne otoczenie, znaleźć się znowu w towarzystwie wytwornego hr. Rzewuskiego, albo nie mniej wytwornego pana stolnika litewskiego, Poniatowskiego, ale gdy pomyślała, że musiałaby w takim razie jechać tam z mężem, znalazła pod baczną opieką — zimny ziąb przedawać się pod jego nieustanną uwagą, latywał jej po ciele.

d. c. n.

Postulaty włoskie pod adresem Francji

Zaostrzenie stosunków francusko-włoskich, zainaugurowane okrzykami deputowanych włoskich po mowie min. Ciano w dniu 30 listopada, trwa nadal a nawet wzmagają się. Żądania włoskie pod adresem Francji nie zostały jeszcze oficjalnie sprecyzowane, ale już dziś widać wyraźnie na podstawie głosów prasy włoskiej, że nie chodzi tu jedynie o jakiś przejściowy manewr dyplomatyczny. Włochy chcą wywrzeć na Francję nacisk w kierunku korzystnego dla nich rozwiązania sprawy Suez, portu Dżibuti i kolei Dżibuti—Addis Abeba oraz praw osadników włoskich w Tunisie. Wykorzystały przy tym okres, w którym Francja znajduje się w poszukiwaniu nowych podstaw dla swej polityki zagranicznej i w którym zmanifestowała chęć odprężenia stosunków z Italią przez zamianowanie w Rzymie po dwuletniej przerwie swego ambasadora i to przy „królu Włoch i cesarzu Etiopii”.

Obecne stadium stosunków francusko-włoskich jak wogóle w dużej mierze zbliżenie włosko-niemieckie i powstanie osi Rzym—Berlin są niewątpliwie rezultatem błędów polityki francuskiej w ostatnich trzech latach po upadku Laval'a i porzuceniu przez Francję polityki porozumienia z Włochami. Rzymski układ Laval—Mussolini z 7 stycznia 1935 r., który uregulował wszystkie sporne, względnie budzące wątpliwości między Francją a Włochami, sprawy śródziemnomorskie i afrykańskie, nie miał tych następstw, które mieć powinien. Nie doszła nawet do skutku ratyfikacja tego układu, a konwencja w sprawie uprawnień ludności włoskiej w Tunisie, którą układ przewidywał, nie została zawarta. Polityka francuska pod rządami Frontu Ludowego poszła ze względów doktrynalnych przeciw dążeniom i interesom Włoch, a w Hiszpanii interwencja obydwóch krajów znalazła się po przeciwnej stronie frontu.

Włochy związane obecnie z Niemcami — inna rzecz, czy związek ten uważany za długotrwały — pragną wykorzystać tę sytuację, by maksymalnie wzmocnić się na Morzu Śródziemnym i w podstawach swego imperium afrykańskiego.

Od pierwszych chwil obecnego zaostżenia stosunków francusko-włoskich było więcej niż wątpliwe by dążyły one do bezpośrednich zmian terytorialnych w stosunku do Francji europejskiej lub jej posiadłości północno-afrykańskich. Zresztą na ustępstwa terytorialne Francja pójść nie może, bez całkowitego przekreślenia swej roli mocarstwowej.

Chyba, że w wypadku przegranej wojny, ale wojna z Francją nie leży bynajmniej w interesach Włoch.

Sąd ten potwierdza się obecnie, kiedy prasa włoska zaczyna bliżej precyzować żądania włoskie, które podaliśmy wczoraj w depeszach. Chodzi tu Włochom o następujące sprawy:

O reorganizację Towarzystwa Kanału Sueskiego na przedsiębiorstwo użyteczności publicznej, w którego zarządzie i udziale w zyskach wzięłyby udział przedstawiciele wszystkich państw, których bandera bierze większy udział w obrotach kanału. Towarzystwo Kanału Sueskiego jest dotąd prywatnym towarzystwem akcyjnym, którego akcje znajdują się wyłącznie w rękach francuskich i angielskich. Towarzystwo to nakłada bardzo wysokie opłaty od każdego człowieka i każdej tony towaru przepływającej przez Kanał i stąd czerpie miliardowe wprost zyski. Ciężar tych opłat spada obecnie w dużej mierze na Włochy, które od r. 1935 wysunęły się na drugie po Anglii miejsca w obrotach żeglarskich przez Suez.

Dalej chodzi Włochom o przyznanie autonomii ludności włoskiej w Tunisie i praw strony wojującej ger-

Rolnictwo ziem zachodnich przedłożyło memoriał wiceprem. Kwiatkowskiemu

Izby Rolnicze w Poznaniu i Toruniu oraz Wielkopolskie Towarzystwo Kółek Rolniczych i Pomorskie Towarzystwo Rolnicze przedłożyły p. wicepremierowi memoriał,

w którym wykazało, że dochody rolnictwa z produkcji zbożowej kształtują się obecnie malejącej tak, jak w r. 1934, a więc roku największego nasilenia kryzysu.

Dając wyraz swego zadowolenia z możliwości podniesienia cen zbóż w drugim półroczu gospodarczym, zorganizowane rolnictwo Ziem Zachodnich równocześnie udawadnia jak wielkie straty poniosło już rolnictwo na skutek niskich cen zbóż.

Gospodarstwa gorzej sytuowane zmuszone do wyprzedania zbóż, odcieły się od możliwości ewentualnego wykorzystania lepszych cen drugiego półroczu.

Analiza produkcji, cen i warunków, w jakich kształtują się możliwości dochodowe na innych działach produkcji rolnej z uwzględnieniem produkcji inwentarowej doprowadziły zorganizowane rolnictwo województw zachodnich do wniosku, że poniesionych strat na zbożach nie da się zrekomensować zwiększonymi dochodami na innych działach produkcji rolnej.

W tym stanie rzeczy należy uznać rok bieżący za niekorzystny dla rolnictwa.

Mój skarb - to dziecko,
skarby dziecka - to zdrowie
zdrowie to

JECOROL
MAG. A. BUKOWSKIEGO

Rośnie potęga Niemiec na morzu Niemieckie siły morskie w oświetleniu pism angielskich

W Kolonii odbyło się spuszczenie na wodę pierwszego wielkiego lotniskowca niemieckiego, który został ochrzczone nazwą „Graf Zeppelin”.

Lotniskowiec ma długości 250 mtr. i może pomieścić na swym pokładzie 70 samolotów.

Uroczystość spuszczenia na wodę nowego lotniskowca zwróciła uwagę opinii europejskiej na rozwijającą się potęgę niemiecką na morzu, która wkrótce stać się może groźną dla najsilniejszych przeciwników. Szczególnie zajmują się tą sprawą z natury rzeczy dzien-

niki angielskie, które dają następujące zestawienie sił morskich Niemiec — tak jak one przedstawiają się już obecnie i jak się będą przedstawiać w roku następnym.

Obecnie Niemcy mają: 2 okręty liniowe pancerne, pojemności po 20.000 ton każdy, „Gneisenau” i „Scharnhorst”; 3 pancerniki liniowe po 10.000 ton każdy.

Trzeba przy tym zauważyć, że wszystkie te okręty są najbardziej nowoczesne w budowie, ogromnej szybkości i uzbrojone znacznie potężniej niż odpowiedniej wielkości i

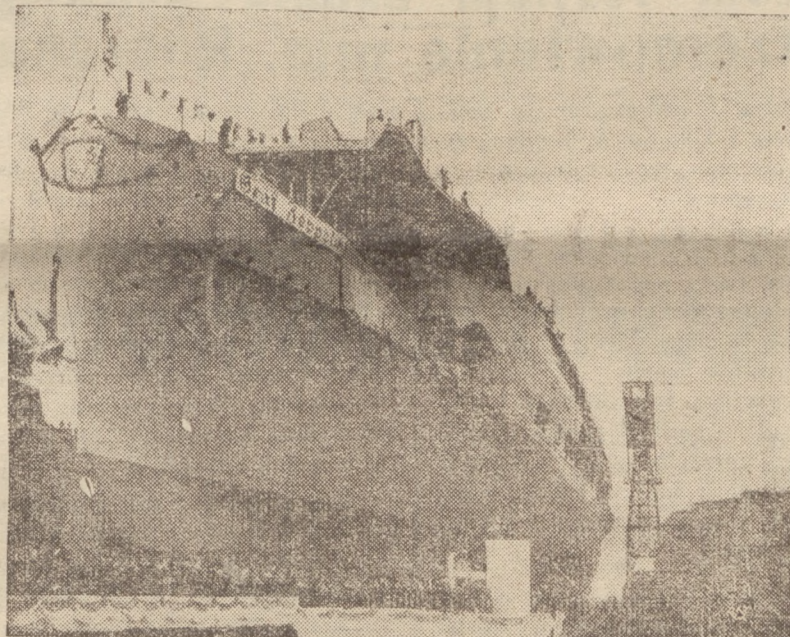
okręty angielskie czy francuskie — co robi je groźnymi przeciwnikami nawet dla pancerników o wiele większych.

Dalej Niemcy mają już: 6 krążowników po 6.000 ton; 16 kontrtorpedowców po 1600 do 1800 ton; 12 torpedowców; 24 łodzie podwodne po 250 ton; 16 łodzi podwodnych po 500—750 ton; 10 okrętów strażniczych; 13 nadzwyczaj szybkich okrętów dla służby łączności; 30 poławiaczy min.

W ciągu roku 1939 będą spuszczone na wodę: 2 pancerniki po 25.000 ton każdy, 2 dalsze okręty-lotniskowce; 3 krążowniki pancerne po 10.000 ton, uzbrojone w działa o kalibrze 203 mm.; 3 lekkie krążowniki po 10.000 ton z działami kalibru 150 mm.; 21 łodzi podwodnych po 250—770 ton; 18 torpedowców po 600 ton i 23 poławiaczy min nowego typu.

Ten skład floty morskiej niemieckiej uczyni ją groźną potęgą, zarówno na Bałtyku i morzu Północnym, jak też i na Atlantyku; przede wszystkim stworzy ona może poważną groźbę dla połączeń komunikacyjnych wielkobrytyjskich z państwami skandynawskimi oraz nadbałtyckimi zarówno jak z koloniami; budowa zaś lotniskowców niemieckich — zdaniem pism angielskich —

zagraża zaatakowaniem samej Anglii z powietrza kombinowanym atakiem, przeprowadzonym z morza z lotniskowców oraz z podstaw operacyjnych lotniczych na niemieckim wybrzeżu morza Północnego.

Na zdjęciu niemiecki lotniskowiec „Graf Zeppelin” podczas spuszczenia go na wodę

Na szpaltach pism

Niechaj wracają...

W tych dniach Mussolini zwrócił się z apelem do Włochów, którzy w swoim czasie wyemigrowali z półwyspu Apenińskiego, aby powrócili do kraju. Ten apel, będący właściwie rozkazem, jest wstępem do likwidacji, gęsto po świecie rozsypanych włoskich skupisk emigracyjnych.

Franco. Wreszcie czwarta sprawa, w której jednak żądania włoskie nie są jeszcze bliżej sprecyzowane, to przyznanie Włochom odpowiednich praw i ułatwień zarówno na kolei francuskiej łączącej stolicę Abisynii z portem Dżibuti we francuskiej Somalii jak i w samym porcie.

Trudno w tej chwili przewidywać, w jakiej mierze Francja będzie chciała i mogła pójść na rękę postulatów włoskim. Roli mediacyjnej podejmuje się obecnie Londyn, również bezpośrednie zainteresowany w układzie stosunków nad Morzem Śródziemnym i w Afryce. Mediacja ta będzie niewątpliwie jednym z przedmiotów rozmów premiera Chamberlaina, w czasie jego wizyty w Rzymie zapowiedzianej na pierwszą połowę stycznia.

Mał.

Sprawą tą zajmuje się wczorajszy I. K. C. pisać m. inn.:

„To nowe, na wielką skalę zakrojone poeciagnięcie Mussoliniego powinno się żywym echem odbić i Polsce. Wszak za granicami naszej ojczyzny przebywa osiem milionów Polaków! W surowych latach niewoli i w okresie depresji gospodarczej pozbyliśmy się lekkomyślnie w ciągu ostatnich stu lat masy ludzkiej liczebnie większej od ludności Bułgarii, Finlandii, Grecji czy Szwecji. Zmarłowaliśmy olbrzymi kapitał ludzki, ścieśniliśmy etnograficzne terytorium Polski a przez to pomniejszyliśmy granice Polski. Wzmocnienie żywiołu polskiego w Polsce jest naczelną chwilą i koniecznością, której nie należy odwlekać. A jednym środkiem prowadzącym do tego celu jest wezwanie emigrantów polskich z Ameryki, Francji, Argentyny, Brazylii i innych zakątków świata do powrotu do kraju. I wogóle powinniśmy odtąd przyjąć jedną zasadę: Nie wolno ani jednemu Polakowi już więcej emigrować z Polski. Nie stać nas na to, abyśmy byli nawozem innych narodów, popychadłem i pośmiewiskiem.

Uświadamijmy sobie, że ośmiomilionowa masa naszych emigrantów, to przeważnie ludzie wartościowi, fachowcy, jednostki przedsiębiorcze, nie lękające się trudu, uświadamijmy sobie, że rok rocznie dziesiątki tysięcy

młodych Polaków i Polek zrodzonych z emigrantów, wynaradawiają się i przepadają dla narodu polskiego. Niech z Polski emigrują żywioli niezwiązane z nią na śmierć i życie. Polacy dla wykarczowania dziewiczych puszczy, dla wydarcia ziemi, dla podniesienia dobrobytu obcych państw, zrobili już swoje. Teraz niech wracają.

W najbliższym czasie sprawa ta musi być z całą stanowczością postawiona na porządku dziennym. W najbliższych bowiem latach czeka nas wielka rozgrywka. Widmo wojny unosi się nad Europą. Polsce potrzeba nowych dywizyj, nowych armij. Dostarczyć ich może tylko emigracja. Niech więc wracają nasze Bartki, nasze Balcerzy, nasi górnicy i osadnicy. Czeka ich w Polsce wielki zaszczyt: zaprzęgnięcia na służbę własnego państwa, chwycenia do rąk karabinu i założenia warsztatu pracy nie wśród obcych, lecz wśród swoich.”

Zarząd główny Konserwy

Ag. „Echo” donosi. W połowie bm. będzie obradować w Warszawie Zarząd Główny Stronnictwa Zachowawczego. Stronnictwo to postawiło swego czasu tworzyć kół powiatowe, lecz jak dotąd, uchwała ta nie została zrealizowana.

Wycieczka przemysłowców zagłębiowskich zwiedziła Zaolzie

W dniu 10 bm. odbyła się zorganizowana przez Izbę Przemysłowo-Handlową w Sosnowcu wycieczka sfer gospodarczych na Zaolzie, celem zwiedzenia tamtejszych zakładów przemysłowych.

Po przybyciu samochodami do Bogumina, uczestnicy wycieczki zwiedzili Zakłady Przemysłowe Albert Hahn, zapoznając się szczególnie z produkcją rur i maszyn rolniczych. Zakłady te zatrudniają 2.000 robotników i należą w dziale rur do jednych z największych w Polsce. Powyższe przedsiębiorstwo rozpoczyna poza tym w niedługim czasie eksport maszyn rolniczych, t. zw. łuszczonek zboża, produkcję których podjęło ostatnio w Polsce.

W dalszym ciągu wycieczka udała się do Trzycia celem zwiedzenia największej w Polsce huty żelaza całkowicie zelektryfikowanej.

Przed zwiedzeniem huty, należącej do koncernu Towarzystwa Górniczo-Hutniczego S. A., objaśniono członkom wycieczki bieżącą sytuację huty, jej organizację i urządzenia techniczne. Huta ta należy do przedsiębiorstw samowystarczalnych, posiada bowiem własne złoża rudonośne w Słowacji, koksownię i kopalnię węgla kamiennego. Zwiedzając olbrzymie walcownie żelaza (o produkcji dziennej 1.250 ton) walcownie stali szlachetnej, koksownię (o przerobie 400 ton dziennie), u-

czestnicy dowiedzieli się, że zakłady posiadają własne silosy rudy żelaznej i tory kolejowe o długości 56 km. W koncernie tym zatrudnionych jest 5.000 robotników.

Z Trzycia odjechali uczestnicy do Karwiny celem zwiedzenia kopalni węgla kamiennego i koksowni „Jan”, należących do Zarządu Dóbr i Zakładów Przemysłowych Dr. Jana Fr. Larisch - Mönnicha.

Po zapoznaniu się z produkcją koksu i zwiedzeniu nadszuby kopalni uczestnicy wycieczki powrócili do Sosnowca.

Onegdaj odbyło się posiedzenie łączonych Komisji Prawniczej i Polityki Handlowej Izby Przemysłowo-Handlowej w Sosnowcu pod przewodnictwem p. W. Żukow-

skiego.

Przedmiotem obrad komisji był projekt ustawy o porozumieniach kartelowych. Do projektu tego komisja ustosunkowała się w zasadzie pozytywnie.

W końcu komisja wypowiedziała się za ustaleniem terminu, przed upływem którego kartele, istniejące w chwili wejścia w życie projektowanej ustawy, mogłyby się dostosować do nowych przepisów prawnych.

Po rozpatrzeniu z kolei projektu ustawy o zmianie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o ograniczeniu nadmiernych wynagrodzeń w przedsiębiorstwach, komisja poparła ten projekt, przy czym wyraziła pogląd, że winien on znaleźć uzupełnienie w rozporządzeniu wykonawczym.

Chrześcijański

Skład Materiałów Włókienniczych WŁADYSŁAW BOROWIECKI

SOSNOWIEC, UL. 3-GO MAJA 29, TEL. 63047.

Poleca: Na sezon zimowy 1938 — 39 rok wielki wybór najmodniejszych materiałów bielskich, na ubrania, k o s t i u m y, palta zimowe, damskie i męskie, wełny i jedwabie na suknie, oraz materiały na płaszcze i mundurki szkolne.

Ceny stałe.

Obsługa fachowa.

Widoki rozwoju handlu polskiego Przemówienie min. Romana

Onegdaj wieczorem p. minister Przemysłu i Handlu A. Roman wygłosił przemówienie przez radio, które po dajemy w streszczeniu.

Mówiąc o widokach rozwoju handlu polskiego chciałbym powiedzieć także wiele, niestety ramy pogadanki radiowej nie pozwalają na częściowe choćby wyzerpanie tego tematu. Sądzę jednak, że zagadnienie rozwoju handlu polskiego uważamy wszyscy za tak aktualne i ważne, że kierownik polskiej polityki handlowej powinien korzystać z każdej okazji aby podzielić się z jak najszerszym kołem słuchaczy szeregiem uwag i stwierdzeń na ten temat.

Stworzono wiele wspaniałych, potężnych dzieł, że wymienię tu tylko Główny Centralny Okręg Przemysłowy z jego Stalową Wolą i z jego Rożnowem.

Mówi się często, iż jesteśmy biedni, że nie możemy więc podejmować wielkiej inicjatywy na wzór zachodnio-europejski, inicjatywy wymagającej ogromnych kapitałów. Jest wielkim nieporozumieniem powtarzanie tego oklepanego zdania. Zapewne w życiu gospodarczym bogactwo w formie kapitału odgrywa i musi odgrywać wielką rolę. Nie spadnie ono jednak na nikogo, a więc i na nas z nieba w postaci manny biblijnej.

Jestem jednak przekonany, iż pracując systematycznie i wytrwale oraz dążąc do zdobycia coraz większej fachowości doj-

dziemy do imponujących rezultatów. Będziemy w ten sposób tworzyć nie tylko redzimy kapitał materialny, lecz również nasz polski kapitał moralno-fachowy. Na ten ważny czynnik w życiu gospodarczym ekonomisci w ostatnich dziesiątkach lat może zbyt mało zwracali uwagę.

Musimy sobie bowiem zdać sprawę, iż handel posiada bardzo liczne przejawy. Wyjątkowo zaś warunki gospodarcze w jakich żyje powodują liczne przerosty w handlu, a nawet stany, słusznie niekiedy budzące niepokój w opinii publicznej.

Nasza struktura gosp. i nasze państwo po trzeby każą nam przede wszystkim zwrócić uwagę na handel wewnętrzny. Ma on do spełnienia wielką rolę.

Zadaniem organów polityki handlowej winno być stwarzanie ogólnych warunków i klimatu, aby handel mógł pomyślnie i z pożytkiem rozwijać się dla narodu i państwa.

Jednym z ważniejszych zatem zadań, stojących tak przed rządem jak i zorganizowanym kupiectwem polskim jest przygotowanie fachowo-obywatelskie zastępów kupieckich, zdolnych dźwignąć ideę funkcji wymiany na właściwe wyżyny.

Zwracam się specjalnie do młodzieży, pragnącej poświęcić się zawodowi kupieckiemu, aby pamiętała, że na nią właśnie zwrócone są oczy wszystkich nas, którym rozwój handlu polskiego leży na sercu.

Drzazgi

Gazdzinka

Istnieją różne kierunki we współczesnym malarstwie. Niekiedy — bywa — na wystawach impresjonistów, futurystów czy kubistów ludziska gapia się w obraz nie nie rozumiejąc co dane dzieło ma wyobrazić i dyskutują, czy przypadkiem nie wisi on „de góry nogami”.

Kierunki bywają różne; niekiedy autor kpi z publiczności, częściej publiczność kpi z autora, a niekiedy zły los kpi i z publiczności i z autora. Bo popatrzmy na przykład na reprodukcję grafiki p. Pawła Stellera zamieszczoną w jednym z miejscowych pism. Wygląda ona tak:

Z WYSTAWY MALARSTWA I GRAFIKI W RATUSZU SOSNOWIECKIM

Paweł Steller: Gazdzinka.

Tego rodzaju artystyczne ujęcie w sztuce graficznej jest dość oryginalne, choć ewidentnie niezrozumiałe. Przynajmniej dla mnie.

Przypuszczam, że p. Steller także musiał się mocno zdziwić widząc taki efekt swojej pracy, tym bardziej, że należy on do czołowej grupy naszych grafików.

winu.

—:0:0:—

Przy głoŹniku GOETEL I GALCZYŃSKI PRZED MIKROFONEM

Dziś o godz. 21.50 dwaj wybitni ludzie pióra, powieściopisarz i poeta — Ferdynand Goetel i Konstanty Idefons Galczyński przeprowadzą przed mikrofonem dialog „O tak zwanym spryciarstwie w literaturze”. Prelegenci będą rozstrząsać sumienie literatury, zastanawiając się czy pisarz bywa, czy może musi być „spryciarzem”? A może jest to sędzia okresu powojennego, lub też wyłacznie „warszawskiego światka”. Nie jednego dowiedzą się radiosłuchacze z tego dialogu dwóch szermierzów słowa.

DAMY W KRYNOLINIE SPIEWAJĄ PRZED RADIO

Dziś o godz. 17.15 nadaje Poznań na falę ogólnopolskiej stacji słuchając p. t. „Damy w krynolinie śpiewają”. Tytuł oświeca radiosłuchaczy chwilę pełnym sentymentu i uśmiechu, wydobytym ze wspomnień przeszłości. Audyjo tego rodzaju nadawane są dość często w bieżącym sezonie radiowym i znajdują zawsze chętnych słuchaczy.

NA GWIAZDKĘ!

Wystawa plastyki

ANTONIEGO DE BRADE I PAWŁA STELLERA W SOSNOWCU W RATUSZU.

Wystawa śląskich malarzy w Sosnowcu na cel pomocy zimowej cieszy się coraz większym zainteresowaniem. Wystawa potrwa jeszcze kilka tygodni.

Co kupić na gwiazdkę?

Dla praktycznej i pięknej Pani radzimy najlepiej PŁYN TONICZNY lub GALARETKĘ BANANOWĄ — oczyszczają i odświeżają skórę KREM NAJDELIKATNIEJSZY — znakomicie ochronia cerę KREM RADOCHORMONOWY — radykalnie usuwa zmarszczki PUDER „PYLEK KWIATOWY” — najlepiej matuje i ochronia cerę ROŻE HIGIENICZNE w galaretkach, OLÓWKI DO BRWI, POMADKI NATURALNE DO UST

„SWIT” Laboratorium Kosmetyków Higienicznych

Dr. med. Julii Switalskiej

Warszawa, Aleje Ujazdowskie 37

Preparaty do nabycia w pierwszorzędnych drogeriach i perfumeriach.

Odczyt w PZZPP i H w Sosnowcu MŁODA POLSKA W PIEŚNI PÓLSKIEJ.

Drugim z kolei odczytem, z cyklu odczytów organizowanych przez Powszechne Wykłady Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie, a urządzonym przez sosnowiecki oddział PZZPP i H, będzie interesująca prelekcja znanego muzyka i kompozytora krakowskiego t. prof. Słaskiego Konserwatorium Muzycznego w Katowicach p. Stanisława Bursy pt. „Młoda Polska w pieśni polskiej”, połączona z koncertem utworów Paderewskiego, Różyckiego, Karłowicza, Jachimeckiego, Lipskiego, Walewskiego i innych w wykonaniu p. Miłosławy Doleżalskiej, jednej z wybitniejszych pieśniarek i śpiewaczek estradowych współczesnych, przy akompaniamencie prof. M. Sacewiczowej, wybitnej pianistki.

Odczyt odbędzie się w sali reprezentacyjnej Związku przy ul. Sienkiewicza nr. 17-a w nadchodzący czwartek, dnia 15 bm. Początek odczytu o godz. 19.

Organizatorzy zapraszają do udziału w odczycie całe miejscowe społeczeństwo zwłaszcza zaś środowisko inteligencji i proszą o punktualne przybycie gości. — Wstęp bezpłatny.

—:0:0:—

CHINCZYCY I JAPONCZYCY

nim przekroczą próg swego mieszkania, wkładają każdorazowo domowe pantofle. Dom ich jest dla nich święty, ale i znacznie nie mogą potrafić więcej cenić od nas. — Przekonali się przez wielu stuleciami, że nogi noszą nas przez 2/3 życia i zasługują przeto na ich pielegnowanie. Nogi nie mają wielkich wymagań — potrzebują parę ciepłych miękkich, lekkich i wygodnych papuci BATA, aby w nich dobrze wypocząć.

Nowe przepisy dla lombardów i zakładów zastawniczych

Z dniem 31 b.m. wejdą w życie nowe przepisy regulujące działalność ważnej dziedziny życia gospodarczego, a mianowicie

prace lombardów i zakładów zastawniczych.

Nowe rozporządzenia wydane przez ministra spraw wewnętrznych w porozumieniu z ministrami sprawiedliwości i przemysłu, i handlu, wprowadza obowiązek wpłacania przez wszystkie lombardy kaucyj w wysokości 10 procent ich kapitału zakładowego.

Równocześnie podwyższony zostaje minimalny kapitał zakładowy lombardów w większych miastach.

W Warszawie wynosić on będzie co najmniej 250.000 zł., w Krakowie, Lwowie,

Łodzi, Poznaniu i Katowicach 150.000 zł., zaś w innych miastach 100.000 zł.

Szczegółowe przepisy określają, jakie zastawy nie mogą być przez lombardy przyjmowane.

W pierwszym rzędzie dotyczy to tawarów kultu bożego, rzeczy łatwopalnych i mogących wywołać choroby zakaźne.

Licytacja w razie niewypłacenia za stawionych przedmiotów będą się odbywać na podstawie ceny oszacowania przedmiotu przy jego zastawieniu.

W licytacjach nie mogą brać udziału, ani same lombardy, ani ich urzędnicy.

W razie przedwczesnego wykupienia zastawu, lombardy obowiązane będą do zwrotu nadpłaconych odsetek.

Porcelanę

Szkoło

Nakrycia

platerowane
i ze stali nierdzewnej

Galantarię

platerowaną

Sprzęty kuchenne

POLECA:

METALURGIA

STEFAN

KLIMASZEWSKI

Sosnowiec — WARSZAWSKA 8

Na podarki duży wybór nowości.

FELIETONIK.

POCALUJ

Ciekawa scenka miała miejsce w jednej z miejscowych kawiarni w Sosnowcu.

Była to godzina 5 wieczorem. Przy rozmównicy telefonicznej stoi trzech stałych bywalców kawiarni. Każdy z nich czeka na telefon, a czas szybko leci. Słuchawkę trzyma młoda i urodziwa osóba ubrana w piękne futro fokowe w ekskstrycznym kapelusiku na głowie. Taka moda.

Przez uchylone drzwi kabiny słychać następującą rozmowę:

— No? Kto mówi? Nie poznajesz? — Czy tak bardzo się zmieniłam? Możliwe, bo jestem w tym najmłodniejszym kapeluszu.

— No, Kotusiu, czy poznajesz kto mówi?

— Tu Lilka, rozumiesz.

— A dlaczego Kotusiu tak źle wyglądasz?

— Tak, tak, ja to wyczuwam intuicyjnie.

— Przyjdź dziś do Ciebie muszę Ci mocno pocałować...

— Jak to nie chcesz pocałować, Ty brzydaku!

W pewnej chwili jeden z panów czekających na telefon zrywa się nagle i pod wpływem silnego zdenerwowania wyrywa „ekscentrycznej” osóbie słuchawkę i woła do telefonu:

— Panie Kotusiu, a pocałuj że pan już raz do licha, bo my tu zniecierpliwieni czekamy na telefon!

Fakt autentyczny...

O — skł.

— oOo —

Kto przeprowadza dochodzenie w sprawach świadczeń wypadkowych?

O każdym wypadku w zatrudnieniu powinien pracodawca donieść do tej Ubezpieczalni Społecznej, w której okręgu poszkodowany był zatrudniony. Po otrzymaniu doniesienia Ubezpieczalnia Społeczna przeprowadza dochodzenia dla stwierdzenia czy istnieją warunki niezbędne dla przyznania świadczeń wypadkowych.

Dochodzenia przeprowadza się za pośrednictwem Ubezpieczalni, w której okręgu zamieszkuje poszkodowany lub pozostała po nim rodzina albo za pośrednictwem władz gminnych. Ubezpieczalnia przyjmuje od poszkodowanego lub jego rodziny wnioski o świadczenia, udziela zainteresowanym informacji, prześledkuje świadków wypadku, kieruje poszkodowanego do zbadania przez lekarza. Po zebraniu wszystkich potrzebnych dowodów Ubezpieczalnia kieruje sprawę do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, który wydaje decyzję w sprawach świadczeń.

LOGIKA DZIECKA.

— Prawda, mamusi, że czarne kury są mądrzejsze od białych?

— Dlaczego tak myślisz syneczku?

— Bo czarne kury umieją znosić białe jaja, a białe nie umieją znosić czarnych!

Groźny pożar w Marciszowie

Spłonęły dwa domy mieszkalne i trzy stodoły

W stodole Jana Makieli, zam. w Marciszowie pod Zawierciem wybuchł onegdajszego wieczoru pożar, który przerzucił się na sąsiednie zabudowania i w bardzo krótkim czasie strawił doszczętnie 2 domy mieszkalne i 3 stodoły, załadowane tegorocznymi zbiorami.

Straty obliczają poszkodowani na sumę około 5000 złotych.

Przyczyna pożaru nie została narazie ustalona. Zachodzi podejrzenie, że ogień musiał być zaprószone przypadkowo przez kogoś z domowników. Dochodzenie w tej sprawie prowadzi posterunek policji w Mrzygłodzie.

Tajemnica zaginięcia robotnika

w Czeladzi — wyjaśniona

Wczoraj pisaliśmy o zaginięciu 52-letniego Antoniego Sikorskiego zam. na kolonii Piaski w Czeladzi.

Sikorski wyrzucił z domu do pracy i więcej nie wrócił. Żona zaginionego odnalazła czapkę jego nad brzegiem Brynicy w Czeladzi. Wczoraj ochotnicza straż ogniowa w Cze-

ladzi po przeszukaniu rzeki odnalazła Sikorskiego martwego. Zwłoki umieszczono w kościele szpitala.

Dziś przeprowadzona będzie sekcja zwłok. Co pełnięło Sikorskiego do samobójstwa pozostaje niewyjaśnioną zagadką.

Café-Restaurant
„SAVOY”
Sosnowiec, ul. 3-go Maja 8.
Tel. 61-90 i 62-735 Podziemia 62-791.

Od 1 grudnia 1938 nowy program artystyczny:

Świetna subretka NINA LEWANDOWSKA.

Cztery — piękne tancerki BALLETU LĄPCZYŃSKIEJ — CZTERY.

NAJLEPSZA W POLSCE SOPISTKA - TANCERKA I R A A R I.

W „PODZIEMIACH” nowozaangażowana ORKIESTRA „GOLKA—PLEWA”.

W „KAWIARNI” koncertuje BRONISŁAW PASTER z swym zespołem.

POLECAMY: nasze doskonałe ciastka i wyroby cukiernicze własnego wypieku.

POLECAMY: śniadania wiedeńskie — OBIADY KLUBOWE z 4 dań za zł. 2,50

POLECAMY: Bufet cukierniczy zaopatrzone w słodczyce najlepszych jakości.

NA WYNOS CENY RYNKOWE.

Wiadomości bieżące

Środa
14
Grudzień
Dziś: Spirydjona
Jutro: Ireneusza
Wschód słońca: 7,36
Zachód słońca: 3,4

Dyżury aptek w Sosnowcu

Dzisiaj dyżury nocne pełnią następujące apteki:

W. Dawiskibowej, ul. Piłsudskiego 18
G. Kupferbluma, ul. Nowopogońska 25
H. Rogowskiego, ul. Malachowskiego 12

EXPRES ZAGŁĘBIA W SIEWIERZU

jest do nabycia u p. Ludwika Ociepki (Siewierz, Rynek — dom p. Hęca).

Można tam zamawiać prenumeratę „Expresu Zagłębia” i nabywać pojedyncze egzemplarze. Tu również przyjmowane są ogłoszenia.

Teatr Miejski w Sosnowcu

Dziś o godz. 20-ej Teatr Miejski odegra w Siewierzu w sali Domu Społecznego komedię satyryczną Lichtenberga „Romans z Urzędem Skarbowym”. Bilety wcześniej do nabycia w aptece p. W. Domańskiego.

Jutro o godz. 20.30 Teatr Miejski gra w Strzemieszycach w sali kina „Paw” wspaniałe widowisko Z. Nowakowskiego „Gałązka rozmarynu”.

W piątek o godz. 20.30 Teatr Miejski odegra w Grodźcu w sali Domu Strażackiego świetną komedię Lichtenberga „Romans z Urzędem Skarbowym”. Bilety wcześniej do nabycia w sklepie p. Bednarka.

— **POKAZ.** Dziś o godz. 16.30 w domku na Osiedlu robotniczym w Pogoni odbędzie się pokaz „Ryby”. Wstęp 20 gr.

— **ZEBRANIE CZŁONKÓW B OCHOTNIKÓW ARMII POLSKIEJ W STRZEMIESZYCACH** odbędzie się w dniu 6 stycznia o godz. 10-ej w pierwszym a o godz. 10.30 w drugim terminie.

JAK BĘDĄ WISIAŁY

długie na pół metra sople lodu, będącysz się śniał z zimy w ciepłych NARODÓWKACH na ciepłej, wełnianej podszewce. Ponieważ nie można napewno ustalić czy mróz przyjdzie jutro, czy za tydzień, zaopatrzenie się w ciepłe obuwie jeszcze dziś w sklepach firmy BATA. Obejrzyjcie wystawę.

NARTY

BUTY

ŁYŻWY

Największy wybór — Najlepsza jakość

Najniższe ceny

Stadion SOSNOWIEC

3-GO MAJA 29, TEL. 63053

Radioodbiorniki „IKA” „KORONA”.

Walne zebranie

ZRZESZENIA PRZEM. GRAFICZNEGO W SOSNOWCU.

Jutro o godz. 8 wiecz. w lokalu Sosnowieckich Zakładów Graficznych ul. Warszawska 8 w Sosnowcu odbędzie się walne zebranie członków Zrzeszenia przemysłu graficznego w Polsce oddział w Sosnowcu.

Na zebraniu omawiana będzie sprawa ukladu zbiorowego z pracownikami drukarskimi.

Zarząd prosi p. p. członków o liczne i punktualne przybycie na zebranie.

Przedsiębiorcy autobusowi zabiegają o audiencję w Ministerstwie Komunikacji

Jak się dowiadujemy, Związek Stowarzyszeń Właścicieli Przedsiębiorstw Autobusowych zwrócił się do p. wicemin. komunikacji Piaseckiego z prośbą o wyznaczenie audiencji celem omówienia najważniejszych aktualnych zagadnień związanych z zarobkowym przewozem osób i towarów.

Tydzień lotniczy w Dąbrowie

DAŁ 1975 ZŁ. DOCHODU.

Z tegorocznego Tygodnia lotniczego obchodzonego w czasie od 24 września do 1 października rb. na terenie Dąbrowy i Gielonog osiągnięto czystego dochodu 1.975 zł.

Tydzień lotniczy w rb. obchodzony był w czasie naogół dość ciężkim.

Zarząd Obwodu Miejskiego LOPP w Dąbrowie składa gorące podziękowanie wszystkim osobom, które przyczyniły się ofiarą ścig lub wzięły udział w pracach Tygodnia Lotniczego.

Niezałatwiony załarg w fabryce „REKORD” w Będzinie

W inspektoracie pracy w Sosnowcu pod przewodnictwem insp. Rozena odbyła się wczoraj konferencja w sprawie ukladu zbiorowego w fabryce „Rekord” w Będzinie.

Konferencja nie dała jednak pomysłowych wyników ponieważ robotnicy domagają się podwyżki zarobków o 50—56 proc., a pracodawca daje tylko 4 proc.

W sprawie tej odbędzie się konferencja w końcu b. tygodnia.

Rzekomy kościelny SPRZEDAJE OPLATKI PO DOMACH.

W okresie zbliżających się świąt Bożego Narodzenia, utartym zwyczajem, sprzedawane są po domach opłatki przez upoważnione do tego osoby. Funkcje te spełniają kościelnicy lub ich zastępcy.

Obecnie na terenie Sosnowca pojawił się osobnik, który podając się za zastępcę kościelnego począł sprzedawać opłatki.

Władze kościelne przestrzegają mieszkańców przed nabywaniem opłatków od tego osobnika. Zaznaczają nalozy, że kościelnicy mają odpowiednie upoważnienia na piśmie.

Odczyt prezesa okręgu p. Wolskiego W ŁAZACH.

Prezes zagłębiowski okręgu p. Wolski bawił w ub. niedzielę w Łazach, gdzie na zaproszenie KS. Wysoka wygłosił odczyt na temat „Znaczenie sportu dla społeczeństwa i państwa”.

Odczyt odbył się w sali miejscowego kina przy niespodziewanie dużej frekwencji słuchaczy, bo ponad 300 osób.

Przedmiotem konferencji w Min. Komunikacji byłaby przede wszystkim sprawa uporządkowania zagadnienia koncepcji ciężarowych i autobusowych w związku z projektem nowych przepisów oraz ustalenie odpowiednich wytycznych dla polityki komunikacyjnej w tym zakresie.

około siebie troskliwej opieki, która
obronia dziewczynę światową.
— Znow będziesz bronił sprawy
występku.
— Być może sprawy nieszczęścia.
— Wtakim razie zostań po wieście-
pisarzem, a mnie daj pokój.
— A więc, postanowiłeś nie żenić
się z panią Peyrol?
— Najzupełniej.
— Niech cię Bóg ma w swojej
opiece! — zawołał Szatan.
Odgłos kopyt konskich zatętniał na
dźwiedzięciu i przerwał rozmowę Ar-
manda z Szatanem; ten ostatni wy-
mówił następne słowa.
— O ciebie pytają się, barmie, zo-
stawiam cię; zajmij się swoimi intere-
sami.

XVI.

UPADEK

Zaledwie Szatan zniknął, Luizzi
zaraz spostrzegł lokaja swego, Piotra,
którego pozostawił w Parviza.
— Jakież ważne nowiny przyno-
sisz, żeś aż tu przyjechał na konie?
— Bardzo ważne listy przybyły z
Tuluzy, z Parviza, ze wszystkich stron.
Komornicy zalieli wszystko co się znaj-
duje w apartamencie pana barona.
— W moim — zawołał Luizzi.
— Tak, panie baronie.

Zniżka cen na obecny sezon przedświąteczny!

SERWISY DO OBIADU, BIAŁEJ I CZARNEJ KAWY, od najtańszych do najdroższych, najnowszych fasonów i deseni. Duży wybór KRYSTAŁÓW w różnych gatunkach. ◆ Nakrycia stołowe, naczynia i wszelkie artykuły kuchenne! Talerze, szklanki, spodki i t. p. zabawki dziecięce.

Ceny stałe i niskie. ◆ ◆ Obsługa solidna. ◆ ◆

Poleca H. ALTMAN
SOSNOWIEC, UL. MODRZEJOWSKA 19. ◆ TEL. 63010.

Potworna zbrodnia wieśniaka

Zabił siekierą żonę, córkę i sam popełnił samobójstwo

W ostatnich dniach dokonano w Krhowie na Morawach w okolicy górzyskiej przy Walskim Miedzyrzeczu okrutnej zbrodni, która jest przedmiotem rozmów na całych Morawach. Tło zbrodnicego czynu i jego przebieg jest następujący:

W piątek rano w Krhowie na tak zwanych Hradkach blisko Walskiego Miedzyrzecza rolnik Mitasz słyszał przejmujący ryk bydła, wychodzącego z obory swego sąsiada Tomasza Swozila. Kiedy krzyk zwierzęcia nie ustał i kiedy z obejścia Swozila nikt nie wychodził, zawołali Mitaszowie jeszcze kilku innych sąsiadów i poszli razem z nimi do domu Swozila.

Drzwi domu były zamknięte, a klucz w zamku znajdował się wewnątrz sieni. Okna całego domu były szczelnie zasłonięte. Po dłuższych wysiłkach udało się sąsiadom otworzyć drzwi, wiodące do chlewa, skąd można było dostać się do ganku domu mieszkalnego.

Po otwarciu drzwi do kuchni, objawił się przynajmniej jeden obraz. Na prostej posadzce leżały na w pół przykryte dwa ludzkie trupy, w kałużach krwi. Były to ciała 43-letniej żony rolnika Rużeny Swozilowej, oraz jej dziewięcioletniej córeczki, Różenki.

Zaalarmowano natychmiast miejscową

zandarmerię oraz zandarmerię z Walskiego Miedzyrzecza. Przybyła na miejsce wypadku zandarmeria znalazła po niedługich poszukiwaniach powieszoną na strychu domu 64-letniego rolnika Tomasza Swozila, wiszącego na grubym powrozie w nocej koszuli.

Ustalono na podstawie zeznań sąsiadów, że zbrodni dokonał najprawdopodobniej sam Swozil, a to w środę.

Mordu swego dokonał Swozil w ten sposób, iż naostrzoną siekierą zabił najpierw swoją żonę, a następnie córkę. Obie ofiary znajdowały się w chwili bestialskiego mordu w głębokim śnie i nie mogły się bronić.

Po dokonaniu czynu wyrzucił Swozil krwawiącą jeszcze siekierę do sieni, wybiegł na strych, gdzie się następnie powiesił na silnym powrozie, zahaczonym o mocną belkę. Od środy nikt nie wyszedł z domu i nikt

też nie troszczył się o bydło.

Niedojone od kilku dni i nie karmione krowy zaczęły w piątek rano przeraźliwie ryczeć, dając tym znać sąsiadom, iż w domu stało się coś niespodziewanego.

Motywy strasznego czynu Swozila są na razie jeszcze nie wyjaśnione. Przypuszczają powszechnie, iż swego krwawego czynu dokonał w nagłej depresji duchowej, spowodowanej kiepskim stanem finansowym swego majątku, który właściwie w chwili zbrodni nie należał już, z powodu ciążących na nim długów do Swozila.

Przypominają też tu, że i brat Swozila zmarł przed dwoma laty w szpitalu dla obłąkanych.

Podwójne morderstwo oraz samobójstwo mordercy stało się na całych Morawach przedmiotem obszernych rozmów.

CZŁOWIEK PRZED SĄDEM.

Niegrzeczny kotek

Do mieszkania pana Teofila Rynienki przybyli z wizytą panowie Wojciech Klapski i Roman Bał.

Okazało się, że pan Teofil śpi jak za bity na kanapie. Wobec tego goście siedli cicho przy stole i czekali, aż się gospo-darz obudzi.

W międzyczasie przyglądali się szafie, na której widniała bateria butelek rozmaitego kalibru.

Ponieważ zaś butelki te miały różnorodną zawartość, więc zaintrygowany pan Wojciech mruknął:

— Jak myślisz, Romek? Co tam jest w tych fiaczkach?

— Musi wódeczność — odparł pan Roman. — Bo człowiek z Teofila bardzo trójkowy i jednej godziny przez kieliszka nie strzyma.

— Ale po cholere ma taki zapas?

— Bo jest ostrożny. A nuż będzie wojna? Trzęsienie ziemi? A nuż mogą zamknąć? Na wszelki wypadek przyszykował sobie żdziebko gazu.

— Faktycznie, że coś jakby wódeczność się zalatuje!

— No pewnie! — potwierdził pan Roman, pociągając nosem. — O patrz, patrz! Nowe tam kapie ze szafy!

— Kminkówka! — oświadczył, — Skosztuj no, Romek.

— Faktycznie kminkówka — potwierdził pan Roman, obliwawszy szafę za przykładem przyjaciela. — A może i auryzówk.

— Więc, co zrobienie?

— A nie. Obudziłem Teofila i wypijem sobie wspólnie dla rozgrzewki!

— Hej! Teofil!

Pan Teofil drgnął i otworzył oczy.

— Czego?

— Gaz masz w tych butelkach?

— Gaz.

— Musi jedna z nich pęknięta?

— Bo co?

Pan Teofil ziewnął i wzdrygnął ramionami.

— To nie gaz. To mój kot Maciuś chodzi na szafę za swoją potrzebą. Maciuś Kśkśkś!

Z szafy wyskoczył budy kot.

Na ten widok panu Romanowi zrobiło się mdło. Przypomniał sobie, że to pan Wojciech namówił go do skosztowania, oświadczaając, że to „kminkówka”, wobec czego wyrzucił przyjaciela w zęby.

Sąd skazał pana Romana na tydzień aresztu.

Przepowiednie astrologiczne

DLA URODZONYCH 14 GRUDNIA

14 grudnia urodzeni obdarzeni są sposobieniem statecznym i inteligentnym. Cechuje ich wrażliwość, marzycielstwo, wybitne poczucie sprawiedliwości, zamiłowanie do muzyki, sztuk i nauk głębszych. W przyszłym życiu mogą spodziewać się wysokiego stanowiska, osiągnięcia powodzenia i zaszczyty za umiejętnie wywiązanie się z pracy powierzanej. Przejdą wiele walk i przeciwności w życiu swoim, zwyciężą takowe przy większych trudnościach i odwadze. Dzięki poparciu rodziny i osób pokrewnych będą mieć możność zająć się pracą samodzielną, która w krótkim czasie rozwinie. 2314

Urzednicy państwowi ZŁOŻA MEMORIAL

Ag. „Echo” donosi: Jeszcze w okresie przedświątecznym Stowarzyszenie Urzędników Państwowych zamierza wystąpić do czynników decydujących o obsadzie memorialu w sprawie postulatów, jakie wysuwają urzędnicy państwowi. Z memorialu tym wystąpić ma Stowarzyszenie Urzędników Państwowych zaraz po wyborach samorządowych.

KINO „EDEN”

Szalona komedia tysiąca nieporozumień p. t.

Ostrożnie profesorze

w rol. gł. HAROLD LLOYD jako roz-targniony profesor archeologii.
Początek I seansu o godz. 17.30.
w niedzielę i święta o godzinie 15.30.

2 kolejarzy zabitych W CZĘSTOCHOWIE

Hamulcowy z brigady piotrkowskiej 42-letni Antoni Sześciński podczas spinnia wagonów pociągu towarowego w Częstochowie wpadł pod koła pociągu, które zmiażdżyły mu głowę. Nieszczęśliwy poniósł śmierć na miejscu. Analogiczny wypadek nastąpił tegoż dnia. Wysskakując z pociągu towarowego, zderzając się z przeszkodą do Stradomia, Józef Peter z Częstochowy wpadł pod koła i zginął na miejscu.

Z Kielc

Budowa Salezjańskiego GIMNAZJUM KRAWIECKIEGO W KIELCACH

W urzędzie wojew. w Kielcach odbyło się pod przew. wojewody dra Dziadosza organizacyjne zebranie obyw. komitetu budowy salezjańskiego gimnazjum krawieckiego w Kielcach.

Posiedzenie zagal dr. Dziadosz, podkreślając wielkie zasługi wychowawcze Zgromadzenia Salezjanów.

Następnie po przemówieniu dyrektora zakładów salezjańskich ks. Michałowicza wybrano komitet honorowy budowy gimnazjum, do którego weszli: wojewoda dr. Dziadosz, plk. Bajon - Surówka ks. bis Kaczmarek, wicemarsz. Sejmu plk. Wenda. Ponadto wybrano komitet obywatelski, którego prezesem wybrano wicemarsz. Sejmu Wacława Długosza, a wiceprezesem ks. dyr. Michałowicza.

Komitet postanowił przystąpić z wiosną przyszłego roku do budowy gimnazjum, którego ukończenie nastąpi w 25-tą rocznicę odzyskania niepodległości. Koszt budowy wyniesie pół miliona złotych.

Strasza katastrofa automobilowa

3 OSOBY ZABITE, 2 RANNE

W Lubowie około 10 km. od Gniezna wydarzyła się na szosie obok szkoły strasza katastrofa.

Samochód, w którym jechali kupiec Józef Engler z Gniezna, jego żona Małgorzata, Ignacy Stefan Gołęcki, urzędnik prywatny z Kałowie oraz Kazimierz Knoba złotnik z Poznania przy mijaniu wozu eblopskiego zarzucił i wpadł tylną częścią na drzewo, rozbijając się doszczętnie.

Engler, Gołęcki i Knoba, którzy siedzieli na tylnym siedzeniu ponieśli śmierć na miejscu wskutek złamania pod sławy czaszki.

Ciężko raną żonę Englera przewieziono do szpitala w Gnieźnie.

Szofer Maciejewski, który doznał lekkich obrażeń, został aresztowany. Tłumaczy się on, że wypadek spowodował wóznica.

SPORT

PZPN. zatwierdził projekt p. Kałuży w sprawie meczu treningowego

Zagłębie-Polska w Sosnowcu

We wczorajszym numerze donosiliśmy że kapitan PZPN. p. J. Kałuża podczas ostatniego pobytu w Katowicach (11 bm.) oświadczył iż reprezentacja Zagłębia została wybrana jako sparingpartner dla reprezentacji Polski przed meczem z Francją w Paryżu w dniu 22 stycznia 1939 r.

Mecz treningowy odbędzie się w Sosnowcu 15 stycznia 1939 r. na stadionie P.W. i W.F.

W poniedziałek wieczorem odbyło się w Warszawie zebranie PZPN., na którym p. Kałuża przedstawił m. innymi projekt rozegrania meczu treningowego w Sosnowcu.

W późnych godzinach wieczornych zarząd ZOZPN. uzyskał połączenie telefo-

niczne z Warszawą i odbył rozmowę z p. Kałużą, który oficjalnie oświadczył, że zarząd PZPN. zatwierdził projekt rozegrania meczu treningowego w Sosnowcu w dniu 15 stycznia.

Wobec tego, że na ten sam dzień zostało wyznaczone walne zebranie okręgu władze zagłębiowskiego ZOZPN. postanowiły przesunąć termin zebrania na sobotę, tj. 14 stycznia.

W związku z projektowanymi meczami z repr. Warszawy, Krakowa i Polski, zarząd okręgu zwrócił się do klubów, aby gracze nie zaniedbywali treningu, a to celem utrzymania się w jak najlepszej kondycji.

Wczoraj jedno z pism zagłębiowskich podało w sensacyjnej formie, iż mistrz

Polski Ruch, pragnąc ponieść ostatnią porażkę z reprezentacją Zagłębia, chce rozegrać jeszcze jedno spotkanie w Brdnie lub Sosnowcu, w drugi dzień Bożego Narodzenia.

Jak zdaliśmy stwierdzić, to propozycja Ruchu jest trudna do przyjęcia z wielu względów: po pierwsze, że w tym dniu projektowany jest mecz z Warszawą, a w Nowy Rok z Krakowem, po drugie, że mistrz Polski Ruch swym ostatnim występem w Sosnowcu stracił dużo na popularności. Przyczyniło się do tego w dużej mierze niezbyt sportowe zachowanie się zawodników Ruchu tak w czasie gry jak i po meczu, po trzecie, że już 8 stycznia Ruch wyjeżdża na tournée po Niemczech.

